

Arkivsak

26/04482-3

Saksbehandler

Linda Carolina Ehnmark

Saksgang

Fylkesutvalget

Fylkestinget

Møtedato

09.06.2026

16.06.2026

Samarbeid med Kherson regionen i Ukraina - bistand og videre samarbeid

Innstilling fra fylkesdirektøren

1. Vestfold fylkeskommune avsetter inntil 1 mill. kroner fra disposisjonsfondet som fylkeskommunens bidrag til et samarbeid mellom offentlige, frivillige og private aktører i Vestfold om bistand til Kherson-regionen i Ukraina.
2. Midlene skal benyttes til tiltak som kan bidra til å dekke identifiserte behov i regionen i samarbeid med Kherson Regional Military Administration.
3. Midlene søkes benyttet på en måte som utløser ytterligere bidrag og medfinansiering fra andre aktører.
4. Fylkesdirektøren disponerer midlene til tiltak som kan bidra til å dekke identifiserte behov i Kherson-regionen, herunder kjøretøyer, utstyr og annen relevant utrustning, samt kostnader knyttet til klargjøring, transport og annen nødvendig tilrettelegging for overføring til Ukraina.
5. Fylkesdirektøren bes gå i dialog med relevante aktører om organisering og gjennomføring av bistanden.
6. Fylkesdirektøren skal rapportere til fylkesutvalget og fylkestinget om disponeringen av midlene, gjennomførte tiltak, samarbeidspartnere og hvordan bistanden er mottatt og tatt i bruk i Kherson-regionen.

Sammendrag

Vestfold fylkeskommune har våren 2026 gjennomført et pilotprosjekt med Kherson-regionen i Ukraina gjennom KS sitt Ukraina-/Nansenprogram. Som del av prosjektet besøkte representanter fra Kherson-regionen Vestfold 17.-20. mai 2026.

Hovedaktiviteten var konferansen på fylkeshuset 19 mai «Samfunnsberedskap og kriseledelse i krig – erfaringer fra Kherson-regionen i Ukraina». Her delte representanter fra Kherson erfaringer med ledelse og opprettholdelse av kritisk infrastruktur og samfunnstjenester under

moderne krigføring. Konferansen samlet kommuner, statlige myndigheter, beredskapsaktører, næringsliv, akademia og frivillige organisasjoner.

I etterkant er det gjennomført dialog med aktører i Vestfold om hvordan samarbeidet kan videreutvikles. Flere aktører har uttrykt interesse for å bidra med materiell og annen bistand til regionen.

Fylkesdirektøren foreslår at det avsettes inntil 1 mill. kroner fra disposisjonsfondet for å utløse samarbeid om bistand til Kherson-regionen, samt at arbeidet med et langsiktig institusjonelt samarbeid videreføres.

Bakgrunn og saksgang

Fylkestinget behandlet 17. desember 2025 sak om mulig samarbeid med Kherson-regionen i Ukraina og ga sin tilslutning til at Vestfold fylkeskommune skulle utforske mulighetene for et samarbeid gjennom KS sin ordning for samarbeid mellom kommuner i Ukraina og Norge finansiert av Nansenprogrammet.

På bakgrunn av dette behandlet fylkesutvalget 14. april 2026 sak om inngåelse av en intensjonsavtale om samarbeid mellom Vestfold fylkeskommune og Kherson-regionen. Intensjonsavtalen ble signert av fylkesordfører Anne Strømøy og guvernør Oleksandr Prokudin i Kherson Region Military Administration under the 4th International Summit of Cities and Regions i Kyiv 26. mai 2026.

Samarbeidet inngår i et pilotprosjekt finansiert gjennom KS sin ordning for samarbeid mellom kommuner og regioner i Norge og Ukraina, finansiert gjennom Nansenprogrammet. Formålet med pilotprosjektet har vært å bygge relasjoner, dele erfaringer og utvikle grunnlag for et langsiktig samarbeid mellom regionene.

Saksopplysninger

Kherson-regionen er en frontregion i Ukraina og blant de områdene som er hardest rammet av krigen. Store deler av regionen er eller har vært okkupert. Regionen er utsatt for kontinuerlige angrep mot sivile mål, energiforsyning, transportinfrastruktur og andre kritiske samfunnsfunksjoner. Dette medfører store belastninger for befolkningen og omfattende behov for humanitær støtte, gjenoppbygging og internasjonalt samarbeid.

Som del av pilotprosjektet med tilskudd fra KS besøkte en delegasjon fra Kherson-regionen Vestfold 17.–20. mai 2026.

Hovedaktiviteten var konferansen «Samfunnsberedskap og kriseledelse i krig – erfaringer fra Kherson-regionen i Ukraina», som ble arrangert på Fylkeshuset i Tønsberg 19. mai 2026. Konferansen samlet representanter fra kommuner, Statsforvalteren, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, nødetater, forsvar, transportaktører, havner, energiselskaper, telekommunikasjon, Universitetet i Sørøst-Norge, næringsliv og frivillige organisasjoner.

Under konferansen delte representanter fra Kherson erfaringer og løsninger knyttet til:

- beskyttelse av kritisk infrastruktur

- energi- og vannforsyning under krig
- medisinsk beredskap
- kriseledelse og offentlig styring
- sivil-militært samarbeid
- digitale tjenester og kommunikasjonssystemer

Konferansen ga aktører i Vestfold innsikt i hvordan samfunnsskrittiske funksjoner kan opprettholdes under ekstraordinære belastninger og moderne krigføring. Samtidig fikk Kherson-regionen anledning til å etablere kontakt og utveksle erfaringer med fylkeskommunen samt sentrale offentlige, private og frivillige aktører i Vestfold.

Pilotprosjektet har videre gitt grunnlag for kompetanseutveksling og dialog om samarbeid innen flere av fylkeskommunens ansvarsområder, blant annet samferdsel, regional utvikling, næringsutvikling, kultur og kulturarv. Samtidig har prosjektet synliggjort behov og muligheter for støtte og bistand til Kherson-regionen.

Den 3. juni 2026 ble det gjennomført et oppfølgingsmøte med deltakelse fra flere av aktørene som deltok på konferansen. Formålet var å diskutere hvordan Vestfold-samfunnet kan bidra til videre samarbeid og støtte til Kherson-regionen. Deltagere i møtet ba om en konkret oversikt over hvilke behov Kherson-regionen ønsker bistand til.

Vestfold fylkeskommune har bedt Kherson-regionen oversende en prioritert oversikt over regionens mest kritiske behov knyttet til kjøretøy, utstyr og andre innsatsfaktorer for å opprettholde samfunnsskrittiske funksjoner. Oversikten skal danne grunnlag for videre dialog med aktuelle samarbeidspartnere og vurdering av eventuelle bistandstiltak.

Gjennom dialogen med Kherson-regionen er det blant annet vist til behov knyttet til kjøretøy, ambulanser, beredskapsutstyr, jordbruksutstyr og annet materiell som kan bidra til å opprettholde samfunnsskrittiske tjenester og regional utvikling i regionen.

Parallelt arbeider KS med å etablere en ny hovedprosjektordning finansiert av Norad for samarbeid mellom norske og ukrainske kommuner og regioner. Dersom ordningen etableres, er det ventet utlysning høsten 2026 og mulig oppstart fra januar 2027.

Økonomiske, administrative og juridiske konsekvenser

Det foreslås avsatt inntil 1 mill. kroner fra disposisjonsfondet.

Midlene skal benyttes til klargjøring, transport og annen nødvendig tilrettelegging knyttet til kjøretøy, materiell og utstyr som kan dekke identifiserte behov i Kherson-regionen. Midlene skal bidra til å utløse samarbeid og medfinansiering fra offentlige, frivillige og private aktører og forvaltes i tråd med prinsippene om behovsstyring, sporbarhet og ansvarlig bruk av offentlige midler.

Konsekvenser for fylkets klimamål og FNs bærekraftsmål

Tiltaket kan bidra til å styrke samfunnsmessig motstandsdyktighet (resiliens), robuste institusjoner og opprettholdelse av samfunnskritiske funksjoner i Kherson-regionen i en krigssituasjon.

Tiltaket vurderes særlig å være relevant for FNs bærekraftsmål 16 om fredelige og inkluderende samfunn og mål 17 om samarbeid for å nå målene. Ukraina forsvaret sin territorielle integritet og sitt demokratiske styresett mot en pågående folkerettsstridig invasjon.

Saken vurderes å ha begrensede direkte konsekvenser for klima og miljø. Gjenbruk av kjøretøy og utstyr kan bidra til bedre ressursutnyttelse.

Konsekvenser for CRPD

Saken vurderes ikke å ha direkte konsekvenser for personer med funksjonsnedsettelse. Tiltak som bidrar til å opprettholde helse-, transport- og beredskapstjenester i Kherson-regionen kan samtidig ha indirekte positiv betydning for sårbare grupper i befolkningen.

Fylkesdirektørens vurdering

Pilotprosjektet har etablert et godt grunnlag for videre samarbeid mellom Vestfold fylkeskommune og Kherson-regionen. Gjennom prosjektet er det etablert relasjoner mellom aktører i de to regionene, og samarbeidet har gitt grunnlag for videre dialog om kompetanseutveksling, samarbeid og utvikling på flere områder.

Fylkesdirektøren vil understreke at bistand ikke er en del av KS sitt pilotprosjekt, men vurderes som en oppfølging av samarbeidet med en partnerregion som er hardt rammet av krigen og står overfor betydelige utfordringer knyttet til opprettholdelse av samfunnskritiske funksjoner.

Vestfold fylkeskommune skal ikke etablere en egen bistandsorganisasjon. Fylkeskommunens rolle bør være å legge til rette for samarbeid mellom offentlige, frivillige og private aktører i Vestfold og relevante aktører i Kherson-regionen. Formålet er å bidra til samordning og å utløse ytterligere engasjement, samarbeid og medfinansiering.

Fylkesdirektøren vurderer at den foreslåtte rammen på inntil 1 mill. kroner kan fungere som Vestfold fylkeskommunes bidrag inn i et bredere samarbeid om bistand til Kherson-regionen. Midlene skal bidra til å dekke dokumenterte behov og brukes på en måte som gir størst mulig nytte for regionen.

Fylkesdirektøren legger til grunn at eventuell bistand skal ta utgangspunkt i dokumenterte behov fra Kherson-regionen og gjennomføres i samarbeid med etablerte aktører med erfaring fra arbeid i Ukraina. Det vil bli lagt vekt på ansvarlig forvaltning, sporbarhet og dokumentasjon av hvordan bistanden tas i bruk.

Rapport fra pilotprosjektet og eventuell videre oppfølging gjennom et hovedprosjekt under KS/Norads samarbeidsprogram vil bli lagt fram i en egen politisk sak.

Fylkesdirektøren vurderer at samarbeidet med Kherson-regionen har gitt et godt grunnlag for videre samarbeid mellom aktører i Vestfold og Kherson-regionen.

Den foreslåtte rammen på inntil 1 mill. kroner vurderes å kunne utløse ytterligere samarbeid, bidrag og medfinansiering fra andre aktører. Fylkesdirektøren anbefaler derfor at det avsettes midler til formålet og at fylkesdirektøren følger opp samarbeidet.

Konklusjon og anbefaling

Det vises til de vurderinger og begrunnelser som fremkommer i saksutredningen, og anbefales at fylkesdirektørens innstilling i saken vedtas.

Vedlegg:

General needs UPD-8-9